

DE UITRUSTING VAN GAFFER EUGÈNE SPIK

"FANTASTISCH OM DE SFEER TE MOGEN MAKEN"

In onze serie 'De Uitrusting van' vertelt een professional over het vak en het materiaal waarmee hij of zij werkt. De beurt is aan Eugène Sprik, die als gaffer (hoofd licht) o.a. betrokken is geweest bij films als *New Kids*, *Bon Bini Holland*, *Bro's Before Ho's* en *Ron Goossens – Low Budget Stuntman*.

Eugène Sprik is als gaffer verantwoordelijk voor de uitlichting op de set, van de stroomvoorziening tot het veilig plaatsen van lampen en het stellen daarvan. Hij heeft grote invloed op de 'look' van een film en denkt actief mee over het lichtontwerp. Zo'n functie kun je uiteraard alleen bekleden met een karrevracht aan ervaring. Sprik gaat dan ook al even mee in het wereldje. In 1992 belandde hij als stagiair bij het cameradepartement van de serie '12 Steden, 13 Ongelukken'. "Na een aantal jaar als docent wis- en natuurkunde te hebben gewerkt, heb ik een

switch gemaakt naar film", vertelt hij zelf. "Ik wilde heel graag cameraman worden, maar op de set leerde ik het vak van gaffer kennen en ben ik me meer in die richting gaan ontwikkelen. Sinds een jaar of vijftien ben ik daadwerkelijk als gaffer werkzaam, daarvoor werkte ik als camera-assistent, cameraman en gripper."

ERVARING

Een gaffer is over het algemeen een lichtman die al vele jaren als lichtassistent en best boy (de rechterhand van de gaffer) ervaring heeft opgedaan op diverse sets.

Het is dan ook een vak dat je in de praktijk leert, geeft Sprik aan: "Er komen zo veel aspecten bij kijken dat het heel wenselijk is om eerst veel ervaring op te doen voordat je de verantwoordelijkheid daarvoor gaat dragen. Dat gaat van het maken van een lichtplan, het inhangen van trussconstructies, het bedienen van stroomaggregaten en bijbehorende krachtstroom tot het beheersen van nieuwe draadloze aansturingstechnieken van ledlampen, het maken van offertes en het inhuren van personeel." Iedere gaffer heeft zijn eigen werkwijze, geeft Sprik aan: "Ik vind het zelf prettig om

me heel actief met de uitlichting bezig te houden, zodat je samen met de cameraman de look van de film naar een hoger plan kunt tillen. Ik ben dan constant bezig om te kijken of ik het beeld beter kan maken.”

BIJZONDER

“De combinatie van techniek, creatief ontwerp en leidinggeven is wat het werk fantastisch maakt. Het werken op een set met licht is iets waar ik iedere dag mijn hart en ziel in steek. Vooral het uitdenken van het lichtplan dat er fantastisch uitziet, maar ook nog eens haalbaar is qua kosten en tijd, vind ik heel fijn om te doen”, vertelt Sprik, die als gaffer bijvoorbeeld betrokken was bij de New Kids-films en producties als Bro’s Before Ho’s. Maar ook Toren C, Bon Bini Holland, Random Shit en Ron Goossens – Low Budget Stuntman zijn bekende producties waarvoor hij zijn kunsten met plezier vertoonde. Ron Goossens – Low Budget Stuntman was meteen ook een van de meest bijzondere producties die Sprik gedaan heeft: “Daar heb ik voor het eerst gewerkt met een zelfontwikkelde afstandsbediening. Cameraman Joris Kerbosch en ik hebben samen al behoorlijk wat films gedaan en bij deze film konden we wat verder gaan dan normaal. De gekozen lenzen waren erg gevoelig voor ‘flare’, de directe lichtinval in de camera. Maar die flares waren wel prachtig om te zien. Het kwam alleen heel nauwkeurig wat betreft de hoeveelheid licht die in de camera

Eugène Sprik

schijnt. Dankzij een draadloos systeem kon ik nagenoeg alle lampen – ook de nagemaaakte straatverlichting en huiskamerlampen – continu dimmen tijdens het filmen, waardoor prachtige flares ontstonden. Ook de andere filmlampen kon ik dimmen, waardoor je heel nauwkeurig in korte tijd de juiste balans kon opzoeken en zelf kon mee-dimmen tijdens het filmen. Deze techniek is inmiddels verder doorontwikkeld en ook op sets als ‘De Luizenmoeder’ en ‘Toren C’ zijn alle lampen nu bijvoorbeeld draadloos bedienbaar, wat een heel snelle instelling van het beeld mogelijk maakt.”

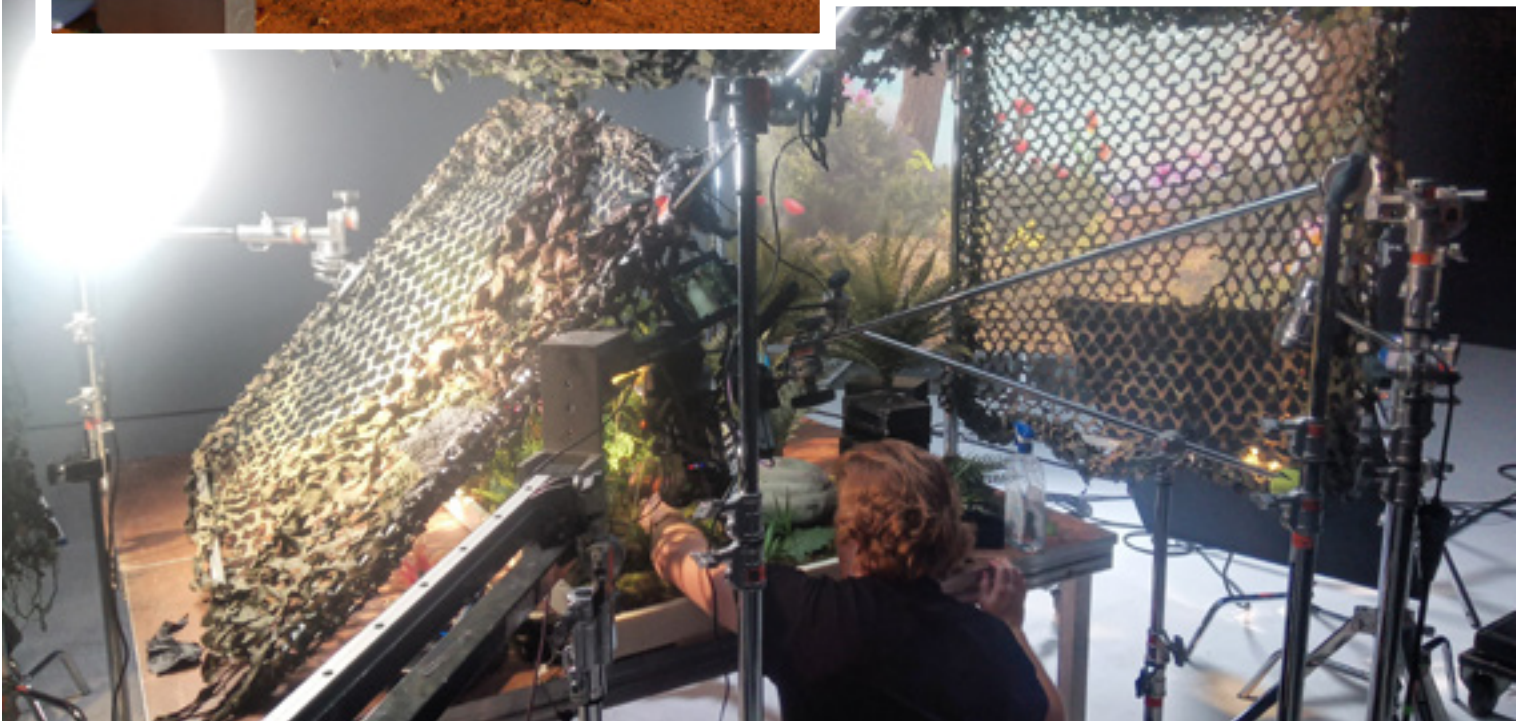
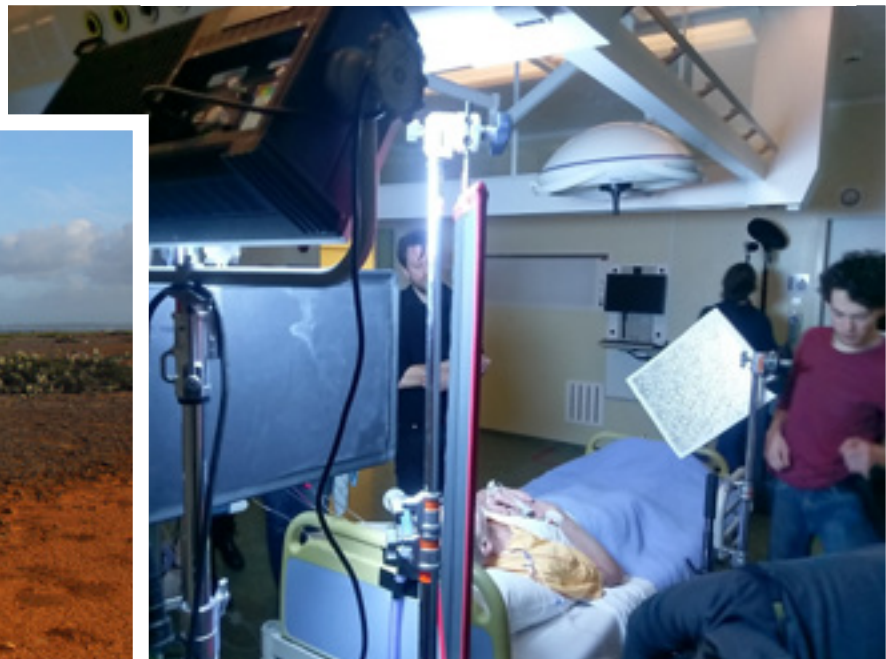
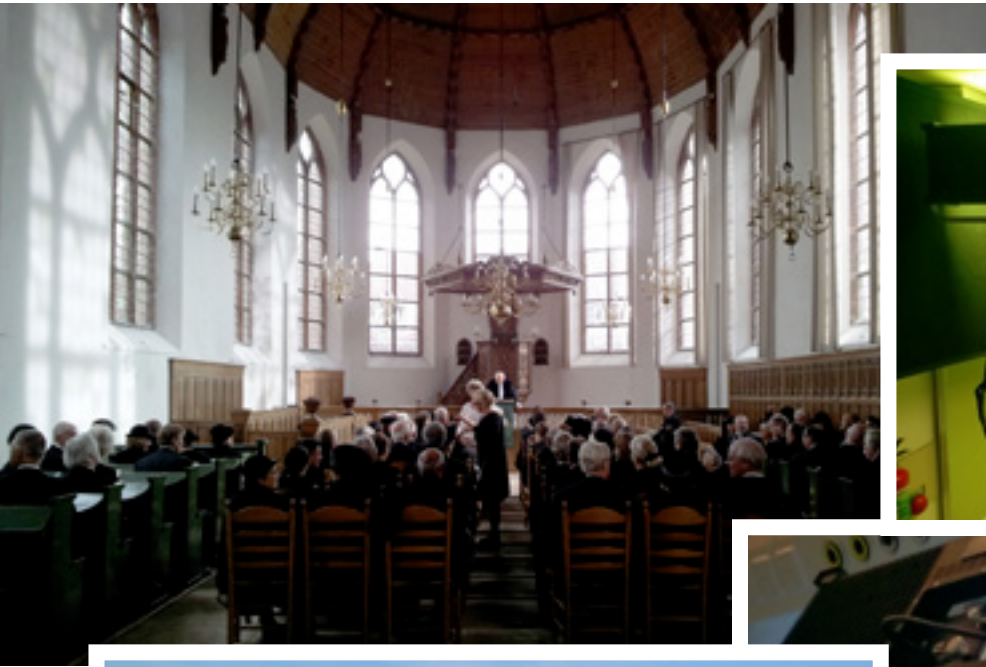
KEUZES

Qua merken en producten is de keuze in licht enorm groot. “Er zijn veel fabrikanten die (led)lampen maken en ik gebruik ook nog veel traditioneel halogeen en HMI-licht”, geeft Sprik aan. “Iedere film of serie heeft zijn eigen aanpak, maar ik ga meestal uit van basislampen zoals een 18kW HMI fresnel daglichtlamp van Arri voor buitenopnames, een 12kW halogeen Dino-light als zonlicht of TL-licht in bijvoorbeeld een kantoor situatie. Voor dit soort licht zijn er nog geen led-alternatieven die enigszins betaalbaar zijn. Dit licht zet ik dan door met ledlampen op de set die dezelfde kwaliteit licht kunnen maken. Er is veel keus in ledlicht tegenwoordig, maar ik gebruik alleen ledlampen die een zeer hoge kleurechtheid hebben, perfecte huidtinten kunnen weergeven en zijn aan te sturen via LumenRadio. Dat is een protocol voor de draadloze sturing van lampen. De belangrijkste lampen stuur ik aan via een Gaffers Control van Spots Unlimited, een draadloze afstandsbediening die tot mijn basispakket behoort.”

KINO FLO EN CINEO

“Mijn voorkeur gaat uit naar armaturen van Kino Flo en Cineo”, vertelt Sprik als we hem vragen naar zijn persoonlijke favorieten. “Ik vind deze merken superieur in kleurweergave, huidtinten en bediening. De Standard 410 van Cineo is een echte standaard geworden in mijn pakket. In combinatie met een DoPchoice 5ft Octaplug softbox geeft hij >

DE PERSOONLIJKE**BASISLIJST VAN EUGÈNE SPIRK****LED**

- 1 Cineo Standard 410 incl. louver
- 1 Cineo HS2 Remote fosfor incl. platen 3200 en 5600K, louver en chimeraring
- 1 Cineo HSX incl. louver en chimeraring
- 1 Cineo Maverick, inclusief DMX, V-lock en Phosphor platen 2700K, 3200K, 4300K en 5600K
- 4 Cineo 12 inch Matchstick, inclusief Phosphor platen 2700K, 3200K, 4300K, 5600K, 6500K
- 4 Astera Titan tube
- 4 Astera Helios tube
- 1 Aladdin Fabric Light 350W full kit, bi-color flexibele lamp
- 1 Aladdin A-light bi-color
- 1 Aladdin Bi-Flex 50, bi-color flexibele lamp. incl. Aladdin Ball
- 1 Fomex FI 1200, bi-color incl. Liteball

Softboxen

- 1 DoPchoice Rabbit Ears frame voor Standard 410, HSX of HS2
- 1 DoPchoice Octakap 5ft voor Rabbit Ears met snapgrid
- 1 DoPchoice Medium Snapbag voor Rabbit Ears met snapgrid
- 2 Medium Chimera Plus en DoPchoice snapgrid
- 2 Small Chimera Plus met Snapgrid
- 1 Small Chimera Plus Low heat met Snapgrid
- 1 Small Shallow Chimera Plus met Snapgrid
- 1 XS Chimera pluskap met 3 doeken en softgrid
- 1 DoPchoice grid voor Astera Titan
- 1 DoPchoice grid voor Astera Helios

Kunstlicht

- 1 Selecon Pacific Profielspot 800W 14-35 graden
- 1 Selecon Pacific Profielspot 800W 5,5-13 graden

Lichtsturing

- 1 Gaffers Control van Spots Unlimited CRMX sturing
- 1 ETC Colorsources 40 DMX dimmertafel
- 1 Cinelex CRMX zender en 4 ontvangers.

een prachtig keylight. Maar hij kan ook makkelijk een wit doek van 6x3 meter uitlichten voor een fill-light of voor wat extra punch zorgen zonder Chimera softbox. De freestyle 31 en 21 van Kino Flo zijn echte multi-talenten op de set. Perfecte huidtinten en makkelijk weg te werken in een hoekje. Als studiolamp is de lijn van KINO ook heel prettig. Door de grote verscheidenheid aan maten en uitvoeringen heb je een uitgebreide toolbox om in te hangen. Ik heb zelf nog geen Kino's in mijn assortiment, maar die staan wel op de wensenlijst!" Wat Sprik ook veel gebruikt zijn de Astera Titan en Helios tubes. Ledbuizen op accu met een LumenRadio verbinding. "En dan zit er in mijn toolbox ook een Aladdin 350W Fabric-Lite. Die gebruik ik vaak in combinatie met het frame. Een zeer lichte lamp die makkelijk weg te werken is. "

LEDs

"De kwaliteit van een ledlamp wordt bepaald door veel factoren", legt Sprik uit. "Hoe goed zijn de fosfors die worden gebruikt op de leds en hoe zorgt de lamp dat de leds gekoeld blijven? En dat zonder ventilator natuurlijk. Daarbij is het heel belangrijk dat er in een ledlamp die veel kleuren kan maken, zoals de Cineo Standard 410, Astera Titan en Kino Flo Select, aparte leds zitten die alleen wit licht maken. Twee witte leds, zodat je kunt variëren tussen warm en koel wit. Armaturen die wit licht maken door het combineren van diverse kleuren leds vind ik meestal niet goed in kleurweergave en ook niet betrouwbaar genoeg daarin. BBP Light in Amsterdam is voor mij een goede leverancier van lampen. Zij denken mee in oplossingen en voeren hoogwaardige kwaliteitslampen zoals Kino Flo, Cineo en Aladdin Lights."

ESSENTIEEL

Gevraagd naar wat een gaffer in de ogen van Sprik een goede gaffer maakt, reageert hij: "Alleen met spullen kom je er niet natuurlijk. Een goede gaffer kan de juiste apparatuur inzetten op de juiste plek en heeft een grote kennis van ouderwetse, maar ook nieuwe lampen en technieken. Hij blijft steeds bijleren en gebruikt die kennis om samen met de cameraman een goed plaatje te maken. Daarnaast is de aansturing van de lichtploeg van essentieel belang. Er is

niet veel tijd om te bouwen op de set, dus een goed lopend team is heel belangrijk. Vooruitdenken, flexibel zijn en beslissingen durven te nemen zijn dingen die je leert in de loop der tijd en dat zorgt voor een prettige sfeer waarin je mooie dingen kan maken."

TRENDS

Door de jaren heen heeft Sprik het vak zien evolueren. "Het is vooral steeds technischer geworden. Ook is er steeds minder tijd om een shot uit te lichten. Waar er vroeger op een filmset twee minuten per dag werd gedraaid, is dat nu vaak vier tot vijf minuten", vertelt hij. "Een trend in mijn vakgebied is nu de draadloze aansturing van ledlampen. Er zijn collega's die via een app op een telefoon of tablet lampen aansturen. Ik gebruik zelf de Gaffers Control van Spots Unlimited. Verder wordt er steeds meer gewerkt met ledlampen die alle kleuren van de regenboog kunnen maken, wat een enorme creatieve vrijheid geeft op de set. Je hoeft niet meer tientallen rollen aan filters mee te nemen in de vrachtwagen. Cineo heeft een nieuwe lamp ontwikkeld, de Reflex R15 (1500W), die ik als een nieuwe trend zie in ledlampen. Ik ben ook bezig met ledwanden waarop je beelden kunt vertonen. Zowel te gebruiken als achtergrond in plaats van bijvoorbeeld een greenscreen, maar ook als direct licht op acteurs. Heel interessant."

GEÏNSPIREERD

Als gaffer is Sprik door de jaren heen beïnvloed door andere gaffers, die hij kent van de set uit de tijd hij nog als camera-assistent werkte. "René Dingelstad en Michel Stevens waren bijvoorbeeld gaffers waar ik tegenop keek en die ik bewonderde om hun inventiviteit en vakmanschap. Laten ben ik geïnspireerd geraakt door cameramannen als Roger Deakins (Skyfall) en Darius Khondji (Se7en), maar ook fotografen als Erwin Olaf en Noël Loosen vind ik heel inspirerend. In al die mensen zag ik plezier en gedrevenheid. Bovendien zijn ze niet bang om gedurfde keuzes te maken. Dat is ook precies het mooie aan dit vak. Licht is zó sfeerbepalend op een filmset... ik vind het fantastisch om dat te mogen maken." <

Meer informatie op www.gaffer.nl